

A fotográfia legjava

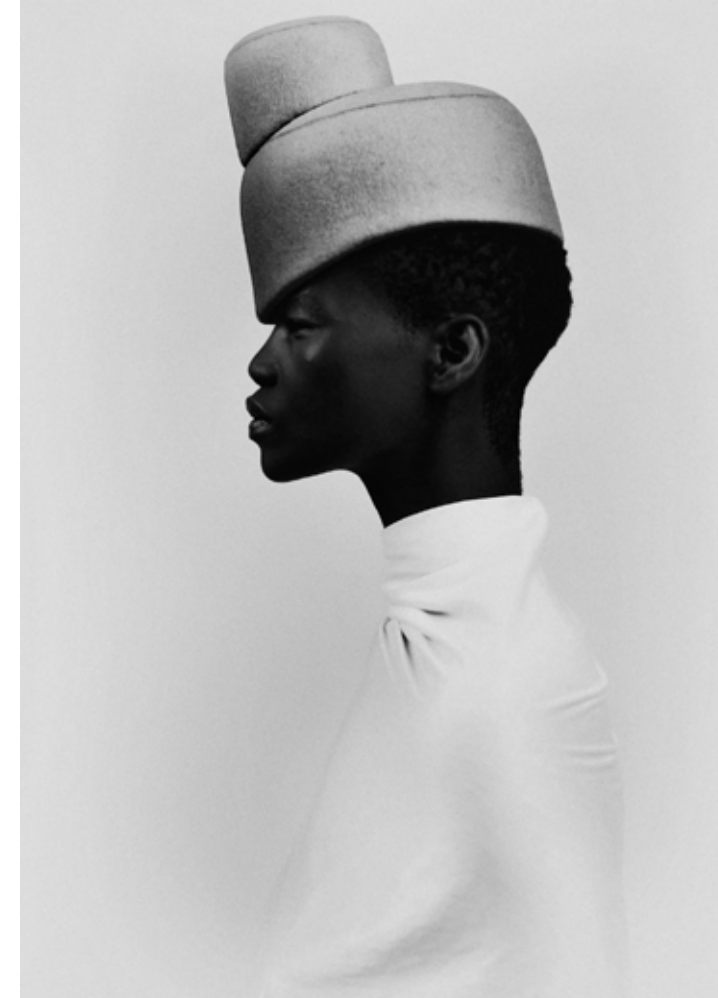
– Haute Photographie Rotterdam 2018

René Burri (balra) és Ata Kandó (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

A második világháborúban majdnem porig bombázott Wilhelmina rakpart Holland-Amerika Hajózási Társasághoz tartozó, újjáépített ingatlanjait 1953-ban adták át. Az eredetileg raktárként használt betonblokk 2007 óta szolgál a Holland Fotómúzeum (Nederlands Fotomuseum) otthonául, kiváló teret biztosítva az együttműködéshez: a vásár oktatási és kulturális programját a múzeummal közös szervezés teszi különösen csábítóvá a nagyközönség számára. A főbejáraton belépve azonnal a fényképészet veszi át az irányítást: a jobbra tartók a Fotómúzeum legfrissebb kiállítását vehetik szemügyre, míg balról az *Haute Photographie* hívogat: könnyen egész napos programmá alakulhat a látogatás.

Az *Haute Photographie* Hollandia kisebb léptékű művészeti vásárai közé tartozik, igyekszik azonban magának fontos szerepet kivívni. A megközelítés minden kétséget kizáróan formabontó: a hét országból érkező tizenkét résztvevő galéria, enyhe túlzással, szinte rejtőzködik. A hangsúly a hatvanhét alkotón van: a szervezők célja egy olyan ideiglenes múzeum létrehozása, amely évente összehozza a legnagyobbakat és a legígéretesebbeket. Így kerülhetnek egy légtérbe René Burri (1933–2014) és Ata Kandó (1913–2017) vintage képei a húszas éveik elejét taposó, holland akadémiaikról frissen kikerült művészekkel (*Haute Talent*), illetve az olyan karrierjük csúcán álló, elismert kortárs fényképészekkel, mint Jacqueline Hassink (1966) és Michael Wolf (1954).

EGY 2016-BAN SZERVEZETT NAGYSIKERŰ PRÓBAVÁSÁR UTÁN AZ IDÉN HARMADIK ALKALOMMAL KERÜLT MEGRENDEZÉSRE AZ *HAUTE PHOTOGRAPHIE*. A ROTTERDAMI MŰVÉSZETI HÉT (ROTTERDAM ART WEEK) KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ ESEMÉNY A FOTÓGRÁFIA LEGJAVÁT ÍGÉRI – ÉS, HABÁR A BEHARANGOZÓ ALAPJÁN TÖBBET VÁRNA AZ EMBER, A JELEN LÉVŐ MŰVÉSZEK MINDENKÉPP MEGÉRNEK EGY MISÉT.

Bastiaan Woudt, *Thula Neka*, 2017, courtesy Kahmann Gallery

Nobuyoshi Araki: *Tokyo Comedy*, 1995, ezüst zselatin print © Nobuyoshi Araki, IBASHO, Antwerp

Miho Kajjoka (balra) és Hideyuki Ishibashi (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

Michael Wolf (balra) és Jacqueline Hassink (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

Az Haute Talent idejű csapata hat frissdiplomásból áll, akiket az esemény mögött álló Roy Kahmann és Willemijn van der Zwaan készített fel első piaci szereplésükre. Képeiket az elegáns kávézón átvágva vehetjük szemügyre. Két alkotót szeretnék kiemelni az ifjú művészek közül: Peronne Perre (1995) elérhetetlen vágyak inspirálta képein fontos szerepet játszik az emberi test és a holland táj összhangja. A kíméletlen valóság okozta csalódások már-már romantikus, álomszerű ábrázolása különös aurát kölcsönöz munkáinak: a tökéletlenség szépsége szinte terapeutikus a szemlélődő számára. A legmegkapóbbak azonban talán Tamara Stoffers (1996) Szovjetunió inspirálta kollázsai. Habár vitakozhatnánk arról, hogy a művész könyvekből és magazinokból származó, pusztán vizuális asszociációkon alapuló összeállításai mennyire tartoznak a fotográfia témakörébe, a friss, bohókás, politikától és kelet-európai fájdalomtól mentes alkotások jólesnek a szemnek. A *l'art pour l'art* híveinek mindenképp érdemes a művész pályafutását követnie, annak ellenére, hogy talán hamarosan forradalmibb vizekre evez majd – hiszen választott médiumának története alapján erre visz majd útja.

Az új tehetségek szomszédságában, a rendezvény szívében találjuk az 1930 és 1980 között készült vintage nagytapaszt. Az olyan vásárok felé húz mindig a szívem, ahol jó eséllyel belefuthatok nagy klasszikusokba. Kellemes ritmust adnak egy rendezvénynek, ha a korszakok változásai valahogy elmosódnak az egyébként legkevésbé sem rejtegetett piaci célok. Ahogy a látogató egy nem túl meggyőző kortárs kép után a sarkon túl egy Nobuyshi Araki (1940) vagy Marvin E. Newman (1927) remekműbe fut, az megfizethetetlen élmény. A Hollandiában nagy becsben tartott Ata Kandó fotói közül az 1950-es években készült *Calypso és Nausicaa*, illetve *Álom az erdőben* című sorozat néhány képe került az Haute falaira; a svájci Burritól pedig, többek között, egy bizonyos argentin forradalmár ikonikus portréja. A csupán néhány négyzetméteres helyiségben furcsán hatnak a Kandó gyerekeiről készült mitikus fotók, Guevara, valamint Araki kontrasztos képeinek egyvelege – szívesen láttam volna valamiféle kifinomultabb tematikát. Szerencsére azonban könnyen elfelejti az ember ilyesféle fájdalmait, hiszen a kiállítást tovább szemlélve még megannyi érdekesség kerül az útjába.

A befutott kortárs alkotók közül ebben az évben Bastiaan Woudt (1987) nyert el kiemelt státuszt. A vásár kampányfotója az ő nevéhez fűződik, valamint a múzeum épülete mellett elsétálók megint csak az ő műveit láthatják a jókora ablakon keresztül. Az autodidakta művész absztraktba hajló, klasszikusokat idéző stílusa nagy jövőt ígér. A tavalyi kampánykép készítője, Stephan Vanfleteren (1969), idén is jelen volt. A leginkább portfotósként ismert, fekete-fehéret preferáló belga alkotó nemrégiben a II. Világháború 2600 kilométer hosszú Nyugati falát fényképezte végig, szó szerint. A málladozó betonmonstrumok és a felette uralkodni vágyó természet vadházasságát megörökítő képek már-már hipnotikus erővel bírnak, szerettem volna őket nagy méretben is látni. A katalógusban ígérték

helyett végül *Homlokzatok és kirakatok (Façades & Vitrines)* című sorozatát mutatta be a fényképész: az elhagyott vidéki üzlethelyiségeknek és kocsmáknak (ezúttal színes) emléket állító széria Vanfelteren legfrissebb munkája. Mindenképpen szeretném még megemlíteni az antwerpeni Ibasho galériát. A japán (illetve Japán inspirálta nyugati) művészeket képviselő kiállító nem csak a hétvége, hanem az utóbbi idők egyik legszebben prezentált falával lepett meg. Miho Kajjoka (1973) madarokról és szaladgáló gyerekekről készült képei mind más méretben, a hagyományos képarányokat figyelmen kívül hagyva kerültek a térelválasztó gipszkartonra. Ám a keretek egyen feketéje és a bennük szinte levitáló, kerekített sarkú printek eleganciája iskolapéldája annak, amit én egy kiállítástól várok. Gombostűktől kíméljenek!

Mindent összevetve a rotterdami Haute Photographie kellemes élmény, bár hozzá kell tennem, nagyobb a füstje, mint a lángja. Az ígért könyvpiac befért a bejárattal szembeni sarokba, a maréknyi árus kínálata alig pár tucatra rúgott. A módosabb célközönség ellenére a falak itt-ott viselték még az előző kiállítás nyomait, valamint a kiállított fényképek nem kis százaléka már a 2017-es esemény során is itt lógott. A vásár emberi léptéke viszont mindenképp figyelemre méltó: egy barátságos, viszonylag kis térben teret adni a múlt nagyjainak és a jelen úttörőinek példaértékű, legyenek a célok bármily' piaciak.

Peronne Pere: *Volatile*, 2014 © Peronne Pere

Tamara Stoffers: *Sparrow Hills*, 2016 © Tamara Stoffers

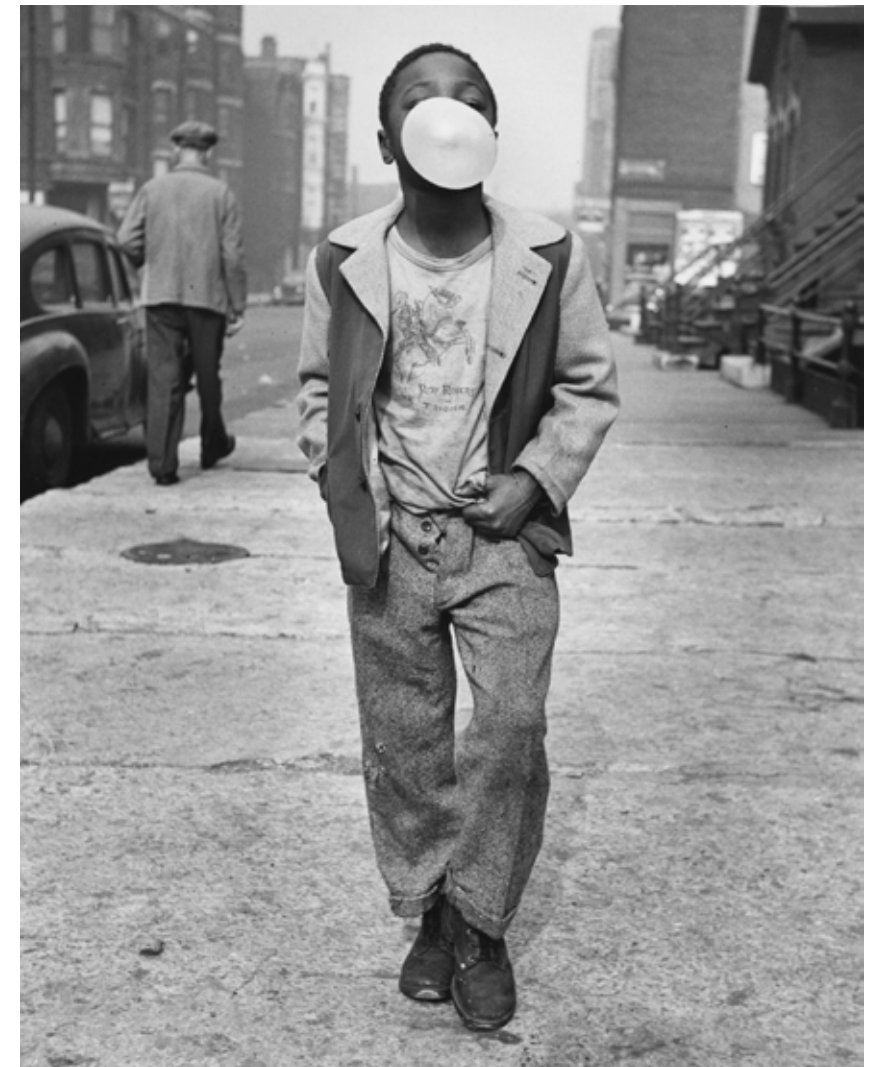

Ata Kandó: *Álom az erdőben*, 1954, -ferrotyped- ezüst zselatin print © Ata Kandó Estate, Nederlands Fotomuseum

René Burri: *Che*, 1964, ezüst zselatin print © René Burri Estate, Magnum Photos, Bildhalle, Zurich

Marvin Newman, *Boy Blowing Bubble Gum*, 1950, ezüst zselatin print © Howard Greenberg Gallery New York